

Ouder worden met de oorlog

Publicatie ARQ Kenniscentrum Oorlog, Vervolging en Geweld

Inleiding

ARQ Kenniscentrum Oorlog, Vervolging en Geweld heeft in 2019 de publicatie 'Ouder worden met de Oorlog' uitgebracht. Deze publicatie, in de vorm van een handreiking en een brochure, is bedoeld voor iedereen (beroepskrachten, vrijwilligers en mantelzorgers) die zorgt voor ouderen die de Tweede Wereldoorlog hebben meegemaakt. Wij zouden het waarderen als u hier binnen uw organisatie en eventueel via externe online communicatiekanalen aandacht aan zou willen besteden. In dit document vindt u alle informatie die u hiervoor nodig zou kunnen hebben.

De teksten die u in dit document vindt, kunt u overnemen en gebruiken in uw eigen (online of print) communicatie. Wij zouden u wel willen vragen om hierbij een verwijzing naar de website van het ARQ Kenniscentrum Oorlog, Vervolging en Geweld te plaatsen: oorlog.arq.org

In dit document kunt u de volgende informatie vinden:

1. Korte beschrijving
2. Nieuwsbericht
3. Download- en verwijslinks
4. Informatie over bestellingen
5. Contactinformatie

1. Korte beschrijving

Verzorging van ouderen met oorlogservaringen vereist in de praktijk vaak extra aandacht. Daarom publiceerde ARQ Kenniscentrum Oorlog, Vervolging en Geweld de handreiking 'Ouder worden met de oorlog', voor beroepskrachten, vrijwilligers en mantelzorgers die te maken hebben met ouderen die de Tweede Wereldoorlog hebben meegemaakt. De handreiking en de brochure zijn beide online te downloaden, of als hard-copy te bestellen via de website: <https://oorlog.arq.org/nieuws/ouder-worden-met-de-oorlog>

2. Nieuwsbericht

Verzorging van ouderen met oorlogservaringen vereist in de praktijk vaak extra aandacht. Onlangs publiceerde het ARQ Kenniscentrum Oorlog, Vervolging en Geweld een handreiking voor beroepskrachten, vrijwilligers en mantelzorgers die zorgen voor ouderen die de Tweede Wereldoorlog hebben meegemaakt.

In 2018 woonden in Nederland ruim 1,6 miljoen ouderen die de Tweede Wereldoorlog als baby, kind of (jong)volwassene hebben meegemaakt. Mogelijk zijn zij getuige geweest van bombardementen, hebben zij de Hongerwinter overleefd, een vader of moeder weggevoerd zien worden, of hebben zij gevangen gezeten in een Japans interneringskamp in Zuidoost-Azië.

Voor veel mensen wordt het verleden belangrijker naarmate ze ouder worden. Ze hebben meer tijd en gaan de balans opmaken van hun leven. Herinneringen aan hun jeugd, aan vormende ervaringen, komen bovendrijven. Voor mensen die de Tweede Wereldoorlog hebben meegemaakt is dit vaak een belangrijke periode geweest die in de laatste fase van hun leven weer meer aandacht opeist.

Het is van belang om bij de zorg aan ouderen alert te zijn op de rol die de oorlog mogelijk nog speelt. Niet iedere oudere heeft automatisch last van de oorlog. Toch is het goed als verzorgers bewust zijn van de mogelijkheid dat bepaald gedrag samenhangt met de oorlogservaringen van een persoon.

De publicatie 'Ouder worden met de Oorlog' van ARQ Kenniscentrum Oorlog, Vervolging en Geweld, is bedoeld voor iedereen (beroepskrachten, vrijwilligers en mantelzorgers) die zorgt voor ouderen die de Tweede Wereldoorlog hebben meegemaakt.

De handreiking en de brochure zijn beide online te downloaden, of als hard-copy te bestellen via de website: <https://oorlog.arq.org/nieuws/ouder-woorden-met-de-oorlog>

3. Download- en verwijslinks

Handreiking: https://oorlog.arq.org/sites/default/files/domain-50/documents/boekje_ouder_worden_met_de_oorlog_2019-50-15634372461065869158.pdf

Brochure: https://oorlog.arq.org/sites/default/files/domain-50/documents/folder_ouder_worden_met_de_oorlog_2019-50-1559648682784876542.pdf

Nieuwsbericht op website ARQ Kenniscentrum Oorlog, Vervolging en Geweld:
<https://oorlog.arq.org/nieuws/ouder-woorden-met-de-oorlog>

Artikel Bart Nauta – Impact Magazine (2019:3):

https://oorlog.arq.org/sites/default/files/domain-50/documents/bart_nauta_ouder_worden_met_de_oorlog_impact_magazine_2019_nr_3-50-1573647517689729782.pdf

- Bij het plaatsen van een bericht op **Facebook** graag ARQ Kenniscentrum Oorlog, Vervolging en Geweld vermelden met @Arq.Oorlog
- Bij het plaatsen van een bericht op **LinkedIn** graag ARQ Nationaal Psychotraumacentrum vermelden.

4. Informatie over bestellingen

Alle informatie over het bestellen van de handreiking, vindt u ook op oorlog.arq.org:

- Voor particulieren is het mogelijk om max. **2 exemplaren** van de handreiking (inclusief brochure) **kosteloos** aan te vragen.
- Voor organisaties is het mogelijk om max. **5 exemplaren** van de handreiking (inclusief brochure) **kosteloos** aan te vragen.

Exemplaren van de handreiking en de brochure zijn te bestellen via een email aan kc-oorlog@arq.org.

Mocht u meer exemplaren willen aanvragen, dan kunt u het formulier op de website invullen en meesturen in uw aanvraag. Voor de bestelling van meer exemplaren kunnen kosten in rekening worden gebracht.

5. Contactinformatie

Voor meer inhoudelijke informatie over de publicatie 'Ouder worden met de oorlog', kunt u contact opnemen met Onno Sinke (o.sinke@arq.org).

ARQ Kenniscentrum Oorlog, Vervolging en Geweld biedt ook in-company trainingen aan over de invloed van oorlogs- en geweldservaringen op de laatste levensfase en het stervensproces. Bekijk voor meer informatie over de verschillende trainingen en workshops [de website](#).